

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Sayıştay, 2022 yılı için yerel yönetimlere ilişkin denetim raporlarını kamuoyu ile paylaşmıştır. 2022 yılı Van Büyükşehir Belediyesi Sayıştay Denetim Raporu birçok başlıkta usulsüzlükler ve işleyişte sorunlar tespit etmiştir. Belediye'deki kayyum uygulamasının belediye idaresinde ve işleyişinde sorunlara yol açtığı raporda bizzat ifade edilmiştir. Aynı raporda; "Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceğinin bir Anayasa hükmü olduğu ve idari vesayet yetkisinin kanuni ölçüler çerçevesinde İçişleri Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca kullanıldığı ifade edilmiştir.

Sayıştay Raporu'na göre Van Büyükşehir Belediyesi 2022 yılı içerisinde 3 milyar TL'ye yakın bütçe kullanmış, 40 milyon TL Faiz ödemesi yapmış, bir yıl içinde belediyeyi çeşitli adlar altında yaklaşık 1 milyar TL'den fazla borçlandırmış öte yandan belediye alacaklarını tahsil etmekte başarısız olmuştur.

Rapora göre Van Kayyumu Büyükşehir Belediyesi Bütçesi kapsamında 2020-22 yılları arasında Van halkına belediye hizmetleri kapsamında harcanması gereken 4 milyar 516 milyar TL'yi harcamıştır. 2020-2022 yılları Belediye Bilanço hesapları incelendiğinde "Arazi ve Arsalar" hesabının reel olarak sürekli azaldığı görülmektedir. 2023 yılında Van Büyükşehir Belediyesinin toplamda kaç milyar ilave borçlandırıldığı ise kamuoyuna açıklanmamıştır. Öte yandan 2022 raporunda Sayıştay'ın önceki yıllarda tespit ettiği usulsüzlüklerin önemli bir kısmının giderilmediği veya gereğinin yerine getirilmediği ifade edilmiştir. Sayıştay

Raporunda ayrıca belediye muhasebe hesaplarının mevzuata uygun tutulmadığı, bina ve taşınmaz kayıtlarının usulsüz veya yanlış kaydedildiği, gerekli amortisman kayıtlarının düzgün tutulmadığı, belediye kiralılarının yasaya uygun tahsil edilmediği, Belediyeye ait bazı binalarda yapı kullanma izin belgelerinin olmadığı, ihale mevzuatının açıkça ihlal edildiği ve limit dışı, yasaya aykırı ihale alımlarının yapıldığı, ihalede pazarlık usulü ile alınması gereken bazı alımlarda bu usulün kullanılmadığı, belediye işçilerinin yasal yıllık izinlerinin kullandırılmadığı, “Belediyenin taşınmazlarında kira süreleri sona ermesine rağmen 40 adet taşınmazın, tahliye edilmeyerek ve ihalesiz bir şekilde aynı kişilere aylık ecrimisil bedeli karşılığında kullandırıldığı”, “Büyükşehir Belediyesi tarafından kiraya verilen işyerlerinden bazılarının işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işyerleri olduğu”, Belediyeye ait olan toplu taşıma hakkının süre belirtilmeden 3. Şahıslara yasaya ve mahkeme kararlarına karşı olacak şekilde devredildiği, telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmadığı ve bu sorunun yıllardır devam ettiği, en önemlisi bütçe içi ödenek aktarım işlemlerinde yasaya uygun olmayan aktarımların yapıldığı, Tahakkuk etmiş belediye gelirlerinin önemli oranda tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Van Büyükşehir Belediyesi’nde 2022 yılı Sayıştay raporunda belediye gelir ve giderleri için ifade edilen muhasebe kayıt hataları ne kadar kamu zararına yol açmıştır? Bu zarar, ilgili kamu görevlilerine rücu edilmiş midir?
- 2) Belediyeye ait taşınmazların yasaya uygun bir şekilde kayıt altına alınmaması ve muhasebeleştirilmemesinin nedenleri nelerdir? Bu durumda olan taşınmazlar için gerekli çalışmalar başlatılmış mıdır?
- 3) Belediyeye ait taşınmazların belediye borçlarına karşılık elden çıkarıldığı, takas edildiği iddiası gerçek midir? Ne kadarlık borç için, hangi taşınmazlar, hangi usullerle elden çıkarılmıştır? 2022 yılında Belediyenin “Arsa ve Araziler Hesabındaki” azalışın gerekçeleri nelerdir?
- 4) Sayıştay’ın 2020 ve 2021 yılında tespit ettiği usulsüzlükler aradan geçen süreye rağmen neden hala giderilmemiştir?
- 5) Belediye mülkiyetinde bulunan bazı taşınmazların cins tashihlerinin yapılmaması nedenleri nelerdir?

- 6) Belediyenin 2023 yılı itibariyle tahsil etmediği belediye alacağı, kira parası ve diğer alacaklarının toplamı ne kadardır? Neden belediye alacakları tahsil edilmemektedir?
- 7) Belediye ihale ve alım süreçlerinde “temel ihale usulleri ile temin edilmesi gereken ihtiyaçların doğrudan temin veya belirli kişiler üzerinden pazarlık usulü ile satın alınmasının gerekçeleri nelerdir? Bu kapsamda belediye ne kadar alım yapmıştır? Belediyenin toplam zararının tespiti için bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 8) İhalelerde “Mevzuatta Öngörülen Koşullar Sağlanmadığı Halde Pazarlık Usulünün Uygulanması” “Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması”nın gerekçeleri nelerdir? Bu kapsamda belediye ne kadar alım yapmıştır? Belediyenin toplam zararının tespiti için bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 9) Belediyede olması gereken “Toplu Taşıma Hakkının Süresiz Olarak Üçüncü Kişilere Kullandırılması”nın gerekçeleri nelerdir? Bu kapsamdaki usulsüzlüğün giderilmesi amacıyla bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 10) Van’da “Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmamasının” gerekçeleri nelerdir? Bu kapsamdaki zararın tespiti için bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 11) Van Büyükşehir Belediyesi bütçe uygulamalarında “Bütçe İçi Ödenek Aktarımlarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması”nın gerekçeleri nelerdir? Bu kapsamda açığa çıkan kamu zararı ne kadardır?
- 12) Van Büyükşehir Belediyesi Bilanço hesaplarında 2020 yılında 103 milyon, 2021 yılında 89 Milyon olan “400 Banka Kredileri Hesabı” kapsamındaki borcun 2022 yılında 1 Milyar 88 Milyon TL’ye yükselmesinin gerekçeleri nelerdir? Bir yıl içerisinde banka kredi borçlanmasındaki yüzde 1.127 oranındaki artışın gerekçeleri nelerdir?
- 13) 2017-2023 yılları arasında Van Büyükşehir Belediyesi bütçesi kapsamında kullanılan toplam kamu kaynağı ne kadardır? Belediye bu süreçte toplam ne kadar borçlanmıştır?